

Jak skutecznie działać
W SEKTORZE
KULTURY

EWA MURAWSKA

**Jak skutecznie działać
W SEKTORZE
KULTURY**

Podręcznik dla uczestnika szkolenia
Rekin Kultury

Poznań 2023

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Publikacja powstała w ramach projektu pt.: *Kultura 3.0. Współczesna rola kultury w budowaniu społeczeństwa zintegrowanego*, finansowanego z funduszy MF EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Partnerzy w projekcie:

Uniwersytet Agder (Kristiansand, Norwegia), Menntaskóli í tónlist (Reykjavík, Islandia), Skien kulturskole (Skien, Norwegia), Zespół Państwowych Szkół Muzycznych im. G. Bacewicz w Koszalinie, Stowarzyszenie „Wschód Kultury” (Lublin)

Data realizacji zadania: 01.09.2022 – 31.03.2024

Kwota dofinansowania: 129 210,28 EURO

Program: Kultura, Działanie II: Poprawa dostępu do kultury i sztuki

Strona Operatora Programu: <http://eogkultura.gov.pl>

Wartość dofinansowania: 95 000,00 PLN

Data umowy: marzec 2023

Wspólnie działamy na rzecz Europy **zielonej**, **konkurencyjnej** i **sprzyjającej integracji społecznej**.

Akademia Muzyczna
im. Ignacego Jana Paderewskiego
w Poznaniu

UiA Universitetet
i Agder

S K I E N
kulturskole

Zespół Państwowych
Szkół Muzycznych
im. Grażyny Bacewicz
w Koszalinie

Stowarzyszenie

Wschód Kultury

Spis treści

Wstęp	7
1. Twórca czy odtwórca? Muzyczne i pozamuzyczne refleksje na temat współczesnej sylwetki artysty	9
Plan prezentacji	9
Geneza podjęcia tematu	9
Cel prezentacji	10
Artysta vs nauka, edukacja i umiejętności miękkie	12
Artysta vs rachunki	12
Biznesplan	13
Przykład z praktyki	14
2. Co kryje się pod pojęciem „projekt”?	17
Plan prezentacji	17
Geneza podjęcia tematu	17
Cel prezentacji	18
Projekt – informacje podstawowe	18
Najczęstsze błędy	19
Przykłady	20

Spis treści

3. Projekt – zagadnienia szczegółowe ...	21
Plan prezentacji	21
Cel prezentacji	21
Miernik efektywności.....	22
4. „Umiejętności miękkie” – czyli jakie? ...	27
Plan prezentacji	27
Geneza podjęcia tematu	28
Cel prezentacji	28
Umiejętności miękkie – informacje podstawowe	28
Różnice w pojęciach	29
Przykłady kompetencji miękkich	29
Co ze mną?	31
Jak rozwinąć umiejętności miękkie?	31
Co z artystami?	32
Jak samodzielnie rozwijać kompetencje miękkie?	32
5. Jestem przedsiębiorcą! – czyli o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej oraz fundacji/ stowarzyszenia i zostaniu częścią NGO	35
Plan prezentacji	35
Cel prezentacji	36
Własna działalność gospodarcza.....	36
Ewidencje i księgowość	37
Działalność gospodarcza studenta do 26 roku życia	
a zwolnienie z PIT	38
Firma studenta a składki ZUS	38
Fundacja czy stowarzyszenie	39
WDG: możliwości	42
Fundacja lub stowarzyszenie: możliwości	43
O programach	44
Procedura aplikacji	44

Wstęp

Niniejsza publikacja stanowi materiał szkoleniowy przygotowany w ramach projektu *Kultura 3.0. Współczesna rola kultury w budowaniu społeczeństwa zintegrowanego* i jednego z działań w projekcie, zatytułowanego *Rekin Kultury*.

Jej głównym celem jest podniesienie poziomu kompetencji miękkich studentów uczelni artystycznych, szczególnie w zakresie pozyskiwania funduszy na działalność kulturową. Zebrany materiał podejmuje także zagadnienia związane z zakładaniem własnej działalności gospodarczej, konstruowaniem wniosków o dofinansowanie czy tworzeniem i implementacją projektów w sektorze kultury.

Zagadnienie zostało opracowane przez praktyka, prof. dr hab. Ewę Murawską, flectkę, pedagogkę Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu, i jest przeznaczone także dla praktyków.

Wstęp

Mamy nadzieję, że przedstawiony tutaj materiał, zebrany w pięć prezentacji, stanie się dla Odbiorcy impulsem do podniesienia mierników efektywności w działalności kulturalnej lub/i też zainspiruje go do aktywności w tym obszarze.

Redakcja

Rozdział 1.

Twórca czy odtwórca? Muzyczne i pozamuzyczne refleksje na temat współczesnej sylwetki artysty

Plan prezentacji

- ▶ Geneza podjęcia tematu
- ▶ Cel prezentacji
- ▶ Artysta vs nauka, edukacja i umiejętności miękkie
- ▶ Artysta vs rachunki
- ▶ Przykłady z praktyki

Geneza podjęcia tematu:

- ▶ wnioski własne płynące z obserwacji rozwoju studentów klas fletu (wybór) w kontekście ich ewolucji artystycznej,

Rozdział 1.

humanistycznej oraz sprawności z zakresu marketingu kultury,

- ▶ porównania wybranych działań artystycznych na przykładzie zestawienia tradycji społeczno-kulturowych dwóch kontrastujących obszarów geograficznych (transfer dobrych praktyk),
- ▶ porównania planu rozwoju i funkcjonowania na rynku pracy studentów kierunków artystycznych i ścisłych,
- ▶ rozważania na temat: w jakim stopniu studenci uczelni artystycznych (świadomie) rozwijają swoje umiejętności miękkie, z jakich korzystają stypendiów? na jakim poziomie jest ich kreatywność pozamuzyczna?
- ▶ aktualna sytuacja w polskim szkolnictwie wyższym zmieniająca rolę i przywileje nauczycieli akademickich oraz studentów,
- ▶ aktualna sytuacja na rynku pracy (mniej niż 5% flecistów może sobie pozwolić na zatrudnienie managera).

Cel prezentacji

Podniesienie świadomości, że (szczególnie) w okresie studiów jesteśmy odpowiedzialni za swój los w rozumieniu holistycznym:

- ▶ artystyczny,
- ▶ „warsztatowy”,
- ▶ rozwój naukowy i humanistyczny,
- ▶ ekonomiczny,

Twórca czy odtwórca? Muzyczne i pozamuzyczne refleksje...

- ▶ zdefiniowanie (w miarę możliwości) swojego miejsca w życiu artystycznym,
- ▶ budowanie ścieżki swojej kariery (również w zakresie umiejętności prowadzenia działalności gospodarczej),
- ▶ kształtowanie relacji ze środowiskiem pozamuzycznym i potencjalnymi pracodawcami.

UWAGA: Prezentacja jest uniwersalna – choć jako przykład podaję grupę flecistów.

Ponieważ teorii...

...mówimy: NIE!

Artysta vs nauka, edukacja i umiejętności miękkie

- ▶ nauka = sztuka, czy rzeczywistość?
- ▶ edukacja: konieczność wyjścia poza swoje środowisko, poza kulturę europejską – jaka jest moja wiedza na temat edukacji artystycznej np. w Ameryce?
- ▶ **jaka jest moja wiedza na temat programów edukacyjnych dla studentów w Polsce? MKiDN, MEN, IAM, NCN, NCBiR, FRSE etc.,**
- ▶ konieczność rozwijania umiejętności miękkich,
- ▶ korzystanie z nowych technologii, ale nie w sposób bierny,
- ▶ pozytywny wpływ programów edukacyjnych, np. Erasmus +.

Artysta vs rachunki

- ▶ Nauczanie w szkole I stopnia jako koszmar senny studentów studiów I stopnia.
- ▶ Osiąganie wyników mocno przeciętnych lub przesadnie obiecujących, ale raczej w ujęciu lokalnym niż globalnym.
- ▶ Mocno optymistyczne wyobrażenie o wizji zdobycia wymarzonej pracy – NIEPOPARTE realnym poziomem.
- ▶ Błędne przekonanie, że KTOŚ się zajmie moim życiem zawodowym.

Te wszystkie myśli **najczęściej** prowadzą do konieczności rezygnacji z marzeń o utrzymaniu się z gry na instrumencie/ze śpiewu.

Biznesplan

- ▶ Dobry i wartościowy produkt.
- ▶ Umiejętność dostosowania się do rynku pracy w zgodzie ze swoimi preferencjami.
- ▶ Rozwijanie umiejętności miękkich.
- ▶ Rozwijanie umiejętności nawiązywania relacji.
- ▶ Poglębianie wiedzy z zakresu prowadzenia własnej działalności gospodarczej, fundacji, stowarzyszenia, etc.
- ▶ **Rezygnacja z przekonania, że wiem wszystko, jestem wybitny, jestem artystą i pewnych rzeczy mi robić nie wypada (albo jeśli zacznę je robić, będę gorzej grał lub przestanę być artystą).**
- ▶ ...ponieważ każde spotkanie, lekcja artystyczna i życiowa, sukces oraz porażka kształtuje nas i rozwija.

„Sukces to jest przechodzenie od porażki do porażki, nie tracąc entuzjazmu”. (W. Churchill)

Przykład z praktyki

Akademia Muzyczna
im. Ignacego Jana Paderewskiego
w Poznaniu

MISTRZOWSKI KURS FLETOWY

w ramach programu Erasmus+

prof. Ulla Miilmann

Królewskie Konserwatorium Muzyczne w Kopenhadze

Poniedziałek, 2 grudnia 2019
godz. 17.00-20.00, Aula im. Stefana Stuligrosza
warsztaty

Wtorek, 3 grudnia 2019
godz. 10.00-12.00, sala 151
Wystawa fletów

godz. 12.00, Aula im. Stefana Stuligrosza
Lunch Concert „Arcydziela fletowej muzyki kameralnej”
Wykonawcy:
Ulla Miilmann, Ewa Murawska, Natalia Chudzicka – flet
Hanna Lizinkiewicz, Joanna Zathej-Wójcińska – fortepian
W programie m.in.:
F. Kuhlau – *Trio g-moll cz. I*
F. Kuhlau – *Trio G-dur op. 119*
C. Debussy – *Petite Suite*
F. A. Doppler – *Andante et Rondo op. 25*

godz. 13.30-14.30, Aula im. Stefana Stuligrosza
wykład i prezentacja firmy Jarmuła Music „Jak dbać o instrumenty dęte drewniane”

godz. 15.00-19.00, sala 151
warsztaty

Opieka merytoryczna – Katedra Instrumentów Dętych Drewnianych

Twórca czy odtwórca? Muzyczne i pozamuzyczne refleksje...

Ulla Miilmann – wybitna flecistka i właścicielka firmy transportowo-
-spedycyjnej Miilmann Transport

Rozdział 2.

Co kryje się pod pojęciem „projekt”?

Plan prezentacji

- ▶ Geneza podjęcia tematu
- ▶ Cel prezentacji
- ▶ Projekt – informacje podstawowe
- ▶ Najczęstsze błędy
- ▶ Przykłady

Geneza podjęcia tematu:

- ▶ własne wnioski z obserwacji rozwoju studentów klas fletu (wybór) w kontekście ich ewolucji artystycznej i humanistycznej oraz efektywności w zakresie marketingu kultury,

Rozdział 2.

- ▶ analiza statystyk wybranych konkursów grantowych, w których szkoły artystyczne stanowią poniżej 5% instytucji aplikujących,
- ▶ dostrzeżenie konieczności rozwijania kompetencji miękkich, obejmujących np. produkcję projektów.

Cel prezentacji

- ▶ Podniesienie świadomości, że (zwłaszcza) na studiach jesteśmy odpowiedzialni za swój los, w ujęciu holistycznym – bo nasza przyszłość (jako muzyków) zaczyna się właśnie teraz.
- ▶ Budowanie swojej ścieżki kariery (także pod kątem umiejętności biznesowych).
- ▶ Kształtowanie relacji ze środowiskiem pozamuzycznym i potencjalnymi pracodawcami.
- ▶ Porzucenie przekonania, że realizacja projektów uniemożliwi mi osiągnięcie mistrzostwa w sztuce muzycznej.

Projekt – informacje podstawowe

Projekt to w skrócie pomysł, który chcemy wcielić w życie.

Musi mieć jasny cel główny, cele dodatkowe, plan działania, plan produkcji, plan zarządzania, dobrze skonstruowany i skalkulowany budżet, miękkie i twarde wyniki, zdefiniowany sposób zarządzania... Jednym zdaniem: projekt to dopracowany pomysł.

Co kryje się pod pojęciem „projekt”?

Sam pomysł nie wystarczy do realizacji projektu, trzeba się do tego dobrze przygotować:

- ▶ sprawdź aktualne i planowane konkursy grantowe,
- ▶ przeczytaj uważnie regulamin konkursu i dostosuj do niego swój pomysł,
- ▶ zbierz zespół projektowy i partnerów,
- ▶ napisz dobry wniosek... a potem dokładnie przeczytaj recenzje wniosków i zaakceptuj porażkę, bo zazwyczaj nikt, kto pisze wniosek po raz pierwszy, nie otrzymuje dofinansowania,
- ▶ ucz się na błędach i zaczynaj od nowa!

Najczęstsze błędy

- ▶ niezgodność opisu i założeń projektu z wytycznymi programu,
- ▶ niedoczytanie regulaminu!
- ▶ pomieszanie definicji w projekcie – co jest rezultatem, a co produktem,
- ▶ przygotowanie pomysłu, który jest atrakcyjny, ale tylko dla nas, lub takiego, który został już zrealizowany,
- ▶ brak innowacyjności,
- ▶ brak spójności,
- ▶ przeszacowany budżet.

Rozdział 2.

Przykłady

Ta publikacja jest produktem projektu Kultura 3.0 (więcej o projekcie w zakładce Kultura 3.0 na stronie www.amuz.edu.pl).

Pozostałe działania: wraz z innymi projektami grupa projektowa złożona z Partnerów z Polski, Norwegii i Islandii nagrała sześć płyt CD, wydała 11 publikacji – w tym dwie w zapisie brajlowskim, dała 120 koncertów w Polsce, Norwegii, Islandii, Francji i Niemczech, zrealizowała ponad 100 godzin warsztatów muzycznych, zorganizowała 5 międzynarodowych festiwali fletowych, 3 międzynarodowe wydarzenia interdyscyplinarne itp.

Notatki:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Rozdział 3.

Projekt – zagadnienia szczegółowe

Plan prezentacji

- ▶ Cel prezentacji
- ▶ Miernik efektywności

Cel prezentacji

- ▶ Pogłębienie wiedzy z zakresu organizacji projektu na przykładzie działalności kulturalnej – w szczególności w kontekście wypełniania formularzy aplikacyjnych.
- ▶ Omówienie wybranych programów i generatorów wniosków, m.in. EBOI czy witkac.

Rozdział 3.

- ▶ Podjęcie próby zdefiniowania mierników efektywności w działalności kulturalnej.
- ▶ praktyczne wskazówki dotyczące wypełniania wniosków MKiDN

Miernik efektywności

Literatura dotycząca zagadnienia jest niezwykle rozbudowana (patrz spis poniżej):

- ▶ Dudycz T., Wilimowska Z., red., (2008), *Efektywność funkcjonowania szkół wyższych*, Wydawnictwo Indygo Zahir Media, Wrocław.
- ▶ Frączkiewicz-Wronka A. (2010), *Pomiar efektywności organizacji jako obszar konwergencji metod, narzędzi i instrumentów zarządzania między sektorami biznesowymi a publicznymi*, „Organizacja i Zarządzanie. Kwartalnik Naukowy”, nr 4(12), s. 5–24.
- ▶ Gawęł Ł., Konior A., Pokojska W. (2020), *Kształcenie menedżerów kultury na przykładzie studiów podyplomowych zarządzanie kulturą*, „Zarządzanie w Kulturze”, nr 21(3), s. 253–273.
- ▶ Gerlach J., Gil M. (2018), *Efektywność przedsiębiorstwa w teorii ekonomii – która z definicji najlepiej oddaje istotę zagadnienia?*, „Współczesne Problemy Ekonomiczne”, nr 2(18), s. 13–22.

- ▶ Gillert P. (2006), *Żeby czymś zarządzać, trzeba to mierzyć*, „Rzeczpospolita”, 18 stycznia.
- ▶ Głowacka E. (2011), *Nowa edycja ISO 11620:2008: information and documentation – library performance indicators. Analiza przyczyn i źródeł nowelizacji normy*.
- ▶ Lewandowski M. (2006), *Zmiany w sposobach zarządzania a pomiar efektywności zarządzania w instytucjach kultury*, „Zarządzanie w Kulturze”, t. 7, s. 107–112.
- ▶ Lewandowski M. (2010), *W poszukiwaniu znaczenia zarządzania kulturą*, „Zarządzanie w Kulturze”, t. 11, s. 19–30.
- ▶ Łysiński J. (2012), *Paradygmaty współczesnego zarządzania kulturą w Polsce*, „Zeszyty Naukowe Małopolskiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Tarnowie”, nr 1(20), s. 99–111.
- ▶ Mirski A. (2012), *Zarządzanie kulturowe*, „Zarządzanie w Kulturze”, nr 13, s. 9–30.
- ▶ Skurzyńska-Sikora U. (2008), *Poprawa efektywności organizacji przy wykorzystaniu modelu PEMM*, „Organizacja i Zarządzanie”, nr 3, s. 5–17.
- ▶ Sobocińska M. (2019), *Tożsamość, rola i mit artysty jako uwarunkowania jego wizerunku*, „Zarządzanie w Kulturze”, nr 20, s. 143–155.
- ▶ Szulborska-Łukaszewicz J. (2013), *Zarządzanie publiczną instytucją kultury w Polsce: misja a ekonomika*, „Zarządzanie w Kulturze”, nr 14, z. 1, s. 13–33.
- ▶ Ślusarczyk A. (2016), *Determinanty skutecznego zarządzania projektami kultury*, „Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach”, nr 256, s. 67–80.

Rozdział 3.

- ▶ Wnuczak P. (2014), *Stosowanie narzędzi controllingu w polskich publicznych instytucjach kultury*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, nr 135(79), s. 83–106.

...ale tak przedstawiona po prostu przeraża, prawda?

Postaraj się jednak, na spokojnie, porównać poruszone zagadnienie do muzyki, do utworu, który wykonujesz. W pierwszym kontakcie z nutami zwykle także odczuwasz niepokój i dopiero krok po kroku, podczas każdego dnia ćwiczeń, bardziej poznajesz tekst i mniej się boisz, a finałem Twojej pracy jest piękna kreacja artystyczna i Twoje poczucie, że było warto.

To jest właśnie miernik efektywności, który w działalności artystycznej powinien być fundamentalny. Do dodatkowych mierników należą także wskaźniki oceny Twojej pracy, zdefiniowane na przykład w postaci ankiet czy wywiadów, oraz wskaźniki ekonomiczne.

Ćwiczenie 1

Opisz, co – Twoim zdaniem – jest miernikiem efektywności w działalności kulturalnej?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Życzę, żebyś te wskaźniki osiągnął!

Rozdział 3.

Notatki:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

„Umiejętności miękkie” – czyli jakie?

Plan prezentacji

- ▶ Geneza podjęcia tematu
- ▶ Cel prezentacji
- ▶ Umiejętności miękkie – informacje podstawowe
- ▶ Różnice w pojęciach
- ▶ Przykłady kompetencji miękkich
- ▶ Co ze mną?
- ▶ Jak rozwinąć umiejętności miękkie?
- ▶ Co z artystami?
- ▶ Jak samodzielnie rozwijać umiejętności miękkie?

Geneza podjęcia tematu:

- ▶ dostrzeżenie problemu konieczności rozwijania kompetencji miękkich, obejmujących np. produkcję projektów (o tym w prezentacji **Co kryje się pod pojęciem „projekt”?**), ale także budowanie poczucia własnej wartości wśród studentów, absolwentów uczelni artystycznych i pracowników sektora kultury,
- ▶ niski poziom świadomości wśród potencjalnych grup interesariuszy (rozumianych jako aktywni członkowie sektora kultury) w odniesieniu do umiejętności miękkich.

Cel prezentacji

- ▶ Zdefiniowanie i usystematyzowanie pojęcia „umiejętności miękkie”.
- ▶ Podanie sposobów ich rozwoju.
- ▶ Rozbudzenie poczucia kreatywności.
- ▶ Prezentacja przykładów z praktyki.

Umiejętności miękkie – informacje podstawowe

- ▶ Są to umiejętności psychospołeczne, np. komunikatywność, kreatywność, dynamizm działania czy elastyczność.
- ▶ Często dzieli się je na kompetencje osobiste (np. radzenie sobie ze stresem, zarządzanie swoim czasem, inteligencja

emocjonalna) oraz umiejętności interpersonalne (np. zdolność perswazji, motywowania innych, pracy zespołowej).

Różnice w pojęciach

- ▶ Kompetencje miękkie vs kompetencje twarde.
- ▶ Stosowanie określenia kompetencje wymiennie z pojęciem umiejętności.
- ▶ Według definicji za **kompetencje twarde** można przyjąć kompetencje zawodowe, czyli wszystko to, co jest potrzebne do wykonywania danej pracy m.in. ogół wiedzy, by realizować powierzone zadania, umiejętności wykonawcze, ale także znajomość języków obcych, obsługę komputera, etc.
- ▶ **Kompetencje miękkie** natomiast to przede wszystkim zdolności osobiste, chociażby do integracji i organizacji w miejscu pracy.

Przykłady kompetencji miękkich

Za kompetencje miękkie uznajemy:

- ▶ asertywność,
- ▶ komunikatywność,
- ▶ odporność na stres,
- ▶ kreatywność,

Rozdział 4

- ▶ umiejętność pracy w zespole,
- ▶ wysoką kulturę osobistą,
- ▶ samodyscyplinę,
- ▶ dobrą organizację pracy.

Ale umiejętności miękkie to także:

- ▶ samodzielność, pewność siebie i umiejętność zarządzania, zdolności przywódcze,
- ▶ skupianie się na celu,
- ▶ komunikatywność, pozytywne nastawienie,
- ▶ efektywna komunikacja, dbałość o dobrą atmosferę w zespole, umiejętność delegowania zadań (w sposób kulturalny), skuteczne rozwiązywanie problemów,
- ▶ motywacja do pracy,
- ▶ konstruktywne przyjmowanie krytyki, otwartość na naukę, chęć samorozwoju,
- ▶ kreatywność i innowacyjność,
- ▶ analityczne, logiczne myślenie,
- ▶ umiejętność negocjacji, rozwiązywania konfliktów i osiągnięcia kompromisu,
- ▶ elastyczność i zdolność do przystosowania się do nowego środowiska pracy,
- ▶ umiejętność pracy w zespole oraz mobilizowanie pozostałych do pracy.

W ten sposób można je opisać np. w CV czy liście motywacyjnym!

Co ze mną?

Zaznacz, proszę, te kompetencje, które już posiadasz:

- ▶ asertywność,
- ▶ komunikatywność,
- ▶ odporność na stres,
- ▶ kreatywność,
- ▶ umiejętność pracy w zespole,
- ▶ wysoka kultura osobista,
- ▶ samodyscyplina,
- ▶ dobra organizacja pracy.

Jak rozwinąć umiejętności miękkie?

Po pierwsze: chcieć.

„Umiejętności miękkie można wypracować i się ich nauczyć, ale podobnie jak np. z czytaniem dokumentacji technicznej – jednym osobom nauka danej kompetencji miękkiej będzie przychodziła łatwiej, innym trudniej. Zazwyczaj przyjmuje się jednak, że umiejętności miękkie trudniej rozwinąć i jest to proces bardziej złożony, gdyż ma na nie wpływ nie tylko wola zainteresowanej osoby, ale także jej temperament, osobowość, inteligencja emocjonalna i społeczna. Oznacza to, że np. można nauczyć się wszystkich przepisów z zakresu podatków i rachunkowości, ale już pracę

Rozdział 4

w finansach w sposób wolny od stresu trudniej opanować. Niemniej jednak warto próbować wzmocnić swoje umiejętności społeczne, bo bez względu na zmianę pracy, zmianę zawodu czy specjalności, kompetencje miękkie – jako umiejętności uniwersalne – **zawsze się przydadzą** [podkr. moje]”.

Źródło cytatu: <https://www.mostwanted.edu.pl/kompetencje-miekkie-co-to-jest-i-jak-je-podniesc/> [dostęp: 10.10.2023]

Co z artystami?

Wydaje się, że artyści, np. wykonawcy, mogą skutecznie wdrażać proces nauki umiejętności miękkich, takich jak te związane z opanowaniem stresu. Ergo: wiedza „techniczna” i socjologiczna z tego obszaru może pozytywnie wpłynąć także na skuteczność prezentacji artystycznej dzięki rozwinięciu umiejętności panowania nad stresem.

Jak samodzielnie rozwijać kompetencje miękkie?

Umiejętności miękkie można samodzielnie rozwijać m.in. przez:

- ▶ obserwację własnych zachowań i ich analizę,
- ▶ praktykę i kontakty z innymi osobami,

Projekt – zagadnienia szczegółowe

- ▶ lekturę literatury specjalistycznej (po wrzuceniu w wyszukiwarkę hasła „umiejętności miękkie” pojawi się szereg poradników na ten temat, kursów i przykładów praktycznych),
- ▶ podjęcie walki z nieśmiałością i stresem np. przed występami publicznymi poprzez prowadzenie koncertów innych wykonawców – stworzy to dobrą okazję do prezentacji przed publicznością.

Notatki:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Rozdział 4

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Rozdział 5.

Jestem przedsiębiorcą! – czyli o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej oraz fundacji/stowarzyszenia i zostaniu częścią NGO

Plan prezentacji

- ▶ Cel prezentacji
- ▶ Własna działalność gospodarcza
- ▶ Ewidencje i księgowość
- ▶ Fundacja czy stowarzyszenie
- ▶ WDG: możliwości
- ▶ Fundacja lub stowarzyszenie: możliwości
- ▶ O programach

Cel prezentacji

Cel jest prosty do zdefiniowania: pokazać grupie odbiorców, czyli np. studentom, absolwentom, pracownikom sektora kultury, artystom wykonawcom, edukatorom, ale także chociażby melomanom, że prowadzenie własnej działalności gospodarczej lub fundacji/stowarzyszenia może być dobrym rozwiązaniem np. w kontekście pozyskiwania grantów na działalność artystyczną, a z pewnością jest dobrym rozwiązaniem pod względem ekonomicznym (tutaj w kontekście działalności gospodarczej).

Własna działalność gospodarcza

- ▶ Założenie jednoosobowej działalności gospodarczej wymaga złożenia wniosku o wpis do rejestru Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG-1). Można tego dokonać na jeden z trzech sposobów – listownie, podczas wizyty w urzędzie gminy lub miasta, a także przez Internet.
- ▶ Zanim złożysz wniosek wczytaj się w kody Polskiej Klasyfikacji Działalności (w skrócie: PKD) i wyszukaj takie, które najbardziej odpowiadają temu, co chcesz robić.
- ▶ Pomyśl o nazwie (uwaga: powinno się w niej znaleźć także imię i nazwisko, czyli np. Fabryka Dźwięków – Marian Kowalski).
- ▶ Wybierz formę opodatkowania. I... od tego momentu potrzebny Ci będzie księgowy.

Jestem przedsiębiorcą! – czyli o prowadzeniu własnej działalności...

Prowadząc jednoosobową działalność gospodarczą, jesteś płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, czyli podatku PIT. Do wyboru masz trzy formy opodatkowania dochodów z działalności gospodarczej: na zasadach ogólnych, według skali podatkowej (stawka podatkowa 12% i 32%); według stawki liniowej (stawka podatkowa 19%); ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

Ewidencje i księgowość

Zdecyduj, jak prowadzić księgowość i jakim rachunkiem się posługiwać.

Przedsiębiorcy muszą prowadzić dokumentację rachunkową, w skład której wchodzi: faktury, rachunki, ewidencje. Jedynym wyjątkiem są firmy, które wybiorą kartę podatkową – w ich przypadku taka dokumentacja nie jest potrzebna, ponieważ kwotę podatku na dany rok podatkowy ustala im naczelnik właściwego urzędu skarbowego.

Pozostali przedsiębiorcy mogą prowadzić księgowość w formie:

- ▶ uproszczonej – w podatkowej księdze przychodów i rozchodów lub w ewidencji przychodów przy ryczałcie,
- ▶ pełnej – w księgach rachunkowych.

Rozdział 5.

Pamiętaj! Możesz zlecić prowadzenie księgowości zewnętrznemu podmiotowi, na przykład biuru rachunkowemu. Nie przerażaj się tymi formalnościami – tylko na początku wygląda to jak kosmos.

Źródło: <https://www.biznes.gov.pl/pl/porta/00120> [dostęp: 11.10.2023]

Działalność gospodarcza studenta do 26 roku życia a zwolnienie z PIT

Student prowadzący działalność gospodarczą nie skorzysta ze zwolnienia z PIT. Mogą z niego skorzystać jedynie osoby do 26 roku życia, które uzyskują przychody m.in. z umów o pracę, zlecenia, z tytułu odbywania praktyki absolwenckiej czy stażu uczniowskiego do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 złotych. Zatem student, który nie mając 26 lat, zdecyduje się na działalność gospodarczą, będzie musiał zapłacić podatki, stąd powinien rozważyć najbardziej optymalną dla siebie formę opodatkowania działalności gospodarczej.

Firma studenta a składki ZUS

Student przedsiębiorca nie jest zwolniony z opłacania składek do ZUS, ma jednak na początku swojej działalności możliwość skorzystania z **ulgi na start** lub **zapłaty składek na zasadach preferencyjnych**. Najczęściej osoby zakładające firmę w czasie studiów nie mają 26 lat i mogłoby się im wydawać, że kwestie ZUS ich nie dotyczą, nic bardziej mylnego. **Każdy, kto prowadzi**

Jestem przedsiębiorcą! – czyli o prowadzeniu własnej działalności...

własną działalność gospodarczą, podlega obowiązkowi co-miesięcznego opłacania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym nie podlegają obowiązkowo jedynie uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz studenci do 26 roku życia, którzy pracują na umowach agencyjnych i umowach zlecenia. Przepisy nie wskazują, że dotyczy to także działalności gospodarczej, co oznacza, że student będący przedsiębiorcą nie może liczyć na zwolnienie z płacenia składek ZUS. I składki do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zobowiązany będzie opłacać co miesiąc.

Źródło: <https://www.pit.pl/samozatrudnienie-abc-malej-firmy-poradnik-proste-podatki/dzialalnosc-gospodarcza-studenta-kiedy-trzeba-zapalac-skladki-do-zus-i-podatki-1005641> [dostęp: 10.09.2023]

Fundacja czy stowarzyszenie

Fundacja i stowarzyszenie to z prawnego punktu widzenia organizacje pozarządowe, które działają w sposób aktywny m.in. na rzecz społeczeństwa, środowiska, mienia lub edukacyjnie. W ramach funkcjonowania nie podlegają administracji publicznej oraz nie są nastawione na zysk. Na etapie wyboru rodzaju działalności warto zastanowić się nad formą prawną, która definiuje dalsze działanie w obrębie struktury organizacji. Jaka jest różnica między fundacją a stowarzyszeniem? Na początku poznaj definicję i cechy obu.

Rozdział 5.

Fundacja to organizacja pozarządowa, której podstawę funkcjonowania stanowi Ustawa o fundacjach z dnia 6 kwietnia 1984 roku. Do powstania tej formy prawnej niezbędna jest obecność fundatora (lub kilku), który utworzy majątek na cele zarządu. **Drugim kluczowym elementem funkcjonowania fundacji jest określenie jej statutu, który definiuje władze sprawujące opiekę nad majątkiem, źródła majątku oraz sposoby realizacji celów.** Proces utworzenia fundacji rozpoczyna się od złożenia oświadczenia woli odnośnie do ustanowienia organizacji pozarządowej (przed notariuszem) przez osobę fizyczną (fundatora). Fundacja zyskuje własną osobowość prawną dopiero po uzyskaniu wpisu w KRS.

Stowarzyszenie to organizacja pozarządowa, w obrębie której można sklasyfikować dwie formy działalności: stowarzyszenie rejestrowe oraz stowarzyszenie zwykłe. Podstawą do funkcjonowania każdej z wymienionych struktur jest Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach, według której różnica między nimi obejmuje rejestrację w Krajowym Rejestrze Sądowym (stowarzyszenia zwykłe istnieją jedynie w ewidencji stowarzyszeń prowadzonej przez starostę). **Zgodnie z przepisami stowarzyszenie to organizacja o dobrowolnym, samorządnym i trwałym charakterze powstała ze wspólnej inicjatywy minimum 7 członków (dla stowarzyszeń rejestrowanych) oraz 3 członków (dla stowarzyszeń zwykłych).** Stowarzyszenia funkcjonują w celach niezarobkowych, a członkowie muszą określić statut organizacji m.in. nazwę, teren działania,

Jestem przedsiębiorcą! – czyli o prowadzeniu własnej działalności...

cele i sposoby ich realizacji, władze oraz sposób uzyskiwania nakładów finansowych.

Źródło: <https://br-progres.pl/blog/fundacja-czy-stowarzyszenie-czym-sie-od-siebie-roznia/> [dostęp: 11.09.2023]

Brzmi obco, prawda? Zanim będziesz chciał uciec – weź głęboki oddech i wypisz na kartce swoje argumenty za i przeciw.

Argumenty za:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Rozdział 5.

Argumenty przeciw:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

WDG: możliwości

- ▶ Posiadanie własnej działalności pozwoli Ci na niezależność, możliwe będzie odliczenie kosztów z nią związanych np. paliwa, telefonu, komputera, papieru do drukarki, ale także sukienki czy instrumentu muzycznego.

Jestem przedsiębiorcą! – czyli o prowadzeniu własnej działalności...

- ▶ Za każdy koncert, wykład, organizację eventu będziesz wystawiał fakturę, co Tobie i organizatorom oszczędzi wiele formalności. Dodatkowo: wszystkie wydatki związane z organizacją wydarzenia wliczysz do kosztów, co zmniejszy kwotę Twojego opodatkowania.
- ▶ Będziesz natomiast musiał pilnować formalności i opłacać składki ZUS plus podatki. Jednak i tak w sumie będziesz je płacił – tylko, że pośrednio, jeśli będziesz zatrudniony na etacie. Jednak wtedy nie odliczysz sobie kosztów i w efekcie będziesz płacił wyższe podatki.

Fundacja lub stowarzyszenie: możliwości

- ▶ Założenie fundacji lub stowarzyszenia otworzy Ci wiele możliwości zdobywania darowizn, **pozyskiwania dotacji** oraz najważniejsze: pozwoli skupić wokół organizacji ludzi kreatywnych, których łączy wspólny cel.
- ▶ Będziesz mógł brać udział w programach konkursowych – np. w sektorze kultury prowadzi je Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które co roku ogłasza nabór na konkurs wniosków w wielu komponentach.

O programach

Programy Ministra z zakresu kultury mają na celu dofinansowanie zadań o charakterze projektowym z wyłączeniem stałej działalności kulturalnej podmiotów. Skierowane są do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, instytucji filmowych, szkół i uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów gospodarczych, kościołów i związków wyznaniowych oraz ich osób prawnych. Osoby fizyczne nie są uprawnione do składania wniosków poza jednym programem – Ochrona zabytków. W 2021 roku przyznano ponad 240 mln zł dotacji na cele kulturalne w ramach 33 programów Ministra.

Procedura aplikacji

W obszarze kultury obowiązuje uproszczona procedura naboru wniosków – aby przystąpić do konkursu wystarczy złożyć wniosek za pośrednictwem systemu EBOI bez konieczności przesyłania dokumentacji papierowej. Dokumentacja w wersji papierowej lub poświadczona kwalifikowanym podpisem elektronicznym jest niezbędna dopiero na etapie realizacji przyznanych dofinansowań. Główne nabory do programów MKiDN odbywają się w październiku i listopadzie.

Programy ministerialne realizowane są w następujących obszarach: programy artystyczne, programy edukacyjne, programy

Jestem przedsiębiorcą! – czyli o prowadzeniu własnej działalności...

promujące czytelnictwo, programy z zakresu dziedzictwa kulturowego i historycznego, programy infrastrukturalne i inne.

Źródło: <https://www.gov.pl/web/kultura/programy-i-projekty> [dostęp: 12.09.2023]

Najważniejsze plusy i minusy prowadzenia działalności w formie fundacji:

PLUSY:

- ▶ Możliwość finansowania działań poprzez dotacje, granty, środki od osób fizycznych i prawnych (np. zbiórki publiczne, darowizny pieniężne lub rzeczowe) oraz prowadzenie działalności zarobkowej we własnym zakresie (odpłatnej działalności pożytku publicznego i/lub działalności gospodarczej).
- ▶ Możliwość pozyskiwania środków z odpisów 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, pod warunkiem zarejestrowanego sądownie statusu organizacji pożytku publicznego (OPP).
- ▶ Możliwość korzystania ze zwolnień podatkowych.
- ▶ Stosunkowo prosta procedura tworzenia i rejestracji fundacji – wymóg złożenia przed notariuszem oświadczenia o utworzeniu fundacji, przyjęcia przez fundatorów statutu i złożenia wniosku o rejestrację fundacji do Krajowego Rejestru Sądowego.
- ▶ Możliwość założenia fundacji tylko przez jednego fundatora – może nim być zarówno osoba fizyczna, jak i prawna.

Rozdział 5.

MINUSY:

- ▶ Konieczność zapewnienia społecznej lub gospodarczej użyteczności działania fundacji (brak możliwości utworzenia jej tylko w celu działania na rzecz fundatora, jego rodziny lub realizacji osobistych interesów określonej grupy).
- ▶ Wyższe niż w przypadku stowarzyszenia koszty założenia.
- ▶ Brak obowiązku fundatorów zapewniania środków na dalsze funkcjonowanie fundacji, co może być niekorzystne dla jej trwałości.
- ▶ Nakaz rachunkowego wyodrębnienia działalności pożytku publicznego (nieodpłatnej i odpłatnej), a także działalności gospodarczej.
- ▶ Konieczność corocznego sprawozdawania się (składanie sprawozdania merytorycznego z prowadzonej działalności do wskazanego w statucie ministra właściwego do spraw fundacji, który jest jej organem nadzoru oraz składanie sprawozdania finansowego do urzędu skarbowego).

OBALAM MINUSY

- ▶ *Konieczność zapewnienia społecznej lub gospodarczej użyteczności działania fundacji (brak możliwości utworzenia jej tylko w celu działania na rzecz fundatora, jego rodziny lub realizacji osobistych interesów określonej grupy). Wyższe niż w przypadku stowarzyszenia koszty założenia.*

Jestem przedsiębiorcą! – czyli o prowadzeniu własnej działalności...

To nie kłopot: w statucie fundacji należy zaznaczyć, że działalność społeczna będzie prowadzona – i to rzeczywiście robić, np. w formie koncertów dla domów dziecka, szpitali, etc. Wyższe koszty założenia są jednorazowe.

- ▶ *Brak obowiązku fundatorów zapewniania środków na dalsze funkcjonowanie fundacji, co może być niekorzystne dla jej trwałości.*

To także nie kłopot: lepiej samemu wyłożyć kilkaset złotych (nawet 200, 300), niż ściągać składki od członków stowarzyszenia.

- ▶ *Nakaz rachunkowego wyodrębnienia działalności pożytku publicznego (nieodpłatnej i odpłatnej), a także działalności gospodarczej.*

Słowo „nakaz” brzmi złowieszczo, ale to nic innego jak założenie osobnego rachunku i prowadzenie księgowości.

- ▶ *Konieczność corocznego sprawozdawania się (składanie sprawozdania merytorycznego z prowadzonej działalności do wskazanego w statucie ministra właściwego do spraw fundacji, który jest jej organem nadzoru oraz składanie sprawozdania finansowego do urzędu skarbowego).*

Rozdział 5.

Najbardziej infantylny argument – tak, trzeba raz w roku złożyć sprawozdanie do MKiDN oraz US. Straszne, prawda? 😊

Jakie są możliwości?

Poza tym, co wyczytamy na licznych portalach i w poradnikach, są to przede wszystkim:

- ▶ Poczucie sprawczości, czyli realizacja zależności: mam pomysły – działam!
- ▶ Spełnienie swoich marzeń i celów.
- ▶ Pomoc innym.
- ▶ Pozyskanie środków na organizację i udział w ciekawych projektach.
- ▶ Rozwój współpracy z innymi ludźmi.
- ▶ Rozwój współpracy międzynarodowej.
- ▶ Ogromna dawka doświadczenia.
- ▶ Podniesienie poziomu swojej wiedzy i umiejętności.
- ▶ Bycie niezależnym.

TRZYMAM KCIUKI I POWODZENIA!

Notatki:

.....
.....
.....

Jestem przedsiębiorcą! – czyli o prowadzeniu własnej działalności...

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Rozdział 5.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Copyright Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu

Skład, łamanie i projekt okładki: Justyna Kramarz – www.grafpa.pl

Redakcja: Joanna Fiuk

Foto z okładki: Janusz Gliszczyński

ISBN: 978-83-65727-82-4